Registratienummer:	**1567070**
Registratiedatum:	26 april 2021
Domein/team:	lo-bo
Behandelaar:	Freek Reffeltrath
Telefoon:	

Startnotitie raadscommissie

Commissie	Ruimtelijke Zaken
Datum vergadering:	23 juni 2021
Onderwerp:	Windenergie in Bernheze
Portefeuillehouder:	Rien Wijdeven

Inleiding
Met de Regionale Energie Strategie 1.0 voor Noordoost Brabant heeft uw raad een ambitie vastgesteld voor het opwekken van duurzame energie in de gemeente Bernheze. Het betreft een inspanningsverplichting om te komen tot de duurzame opwek van 0,06 TWh. Hiervan is reeds zo'n 0,02 TWh gerealiseerd en er zit 0,02 TWh in de pijnlijn. Dan resteert nog zo'n 0,02 TWh om te realiseren. Dat lijkt weinig, maar is het equivalent van 26 hectare aan zonnepanelen op land of 2 windturbines.

Probleemstelling
We moeten op zoek naar gebieden waar windturbines geplaatst kunnen worden. Voor zonne-energie heeft de gemeenteraad in het begin van 2021 beleid vastgesteld. Voor windenergie is dit echter nog niet gebeurd. Dit zijn we vanuit onze inspanningsverplichting vanuit de RES wel verplicht.

Doelstelling en beoogde resultaten/maatschappelijke effecten
Het doel is om te komen tot een maatschappelijk gedragen beleid voor windenergie en maatschappelijk gedragen zoeklocaties voor windenergie. Dit willen we in het vierde kwartaal van 2021 en het eerste kwartaal van 2022 afgerond hebben.

Kader
Formeel is het kader dat uw raad heeft meegegeven de RES 1.0. Daarnaast heeft de gemeenteraad ook de uitspraak gedaan om in 2050 energieneutraal te willen zijn. Aan de hand van deze opgaven kunnen we aan de slag met het verder uitwerken hiervan. Dit moet op dit moment gerealiseerd worden door middel van zonne-energie op land en windenergie. Andere vormen van energieopwekking (zoals bijv. mestvergisting) tellen niet mee voor de RES-opgave.

Financieel kader
Het college heeft € 30.962,50 ter beschikking gesteld ten behoeve van het uitwerken van beleid voor beleid ten behoeve van deze opgave.

Procesmatige aspecten

Planning
Windturbines hebben een grote impact op het landschap en de omgeving. Het uitvoeren van een technische analyse, waarin onderzocht wordt waar technisch gezien de potentie ligt voor windturbines, is daarom essentieel. In het zomerreces wordt gestart met de verdere technische analyse van de gemeente Bernheze. In de RES 1.0 is hier een eerste aanzet voor gedaan, maar deze zijn te grofmazig om gebruikt te kunnen worden voor de daadwerkelijke plaatsing van windturbines.

Na het zomerreces gaan we aan de slag met de uitkomsten van de technische analyse. Samen met inwoners en organisaties bespreken we de verschillende zoekgebieden. De beoogde trede op de participatieladder is daarmee die van coproductie. Daarbij formuleren we gezamenlijk de nadere eisen aan windenergie, bijvoorbeeld op het gebied van participatie, lokaal eigendom en samenwerking met lokale bedrijven.

Op 11 oktober wordt de raad bijgepraat over de stand van zaken. De raad zal onder andere geïnformeerd worden over het participatieproces en de gezette stappen tot dan toe. Dat betreft op dat moment de technische analyse en de input van inwoners en organisaties. De raad kan op dat moment zijn eerste reflectie geven op het beleid windenergie en suggesties meegeven die hij belang vindt.

Vervolgens start de besluitvorming. We streven ernaar om op 26 oktober het college het beleid windenergie vast te laten stellen. Daarna komen de stukken in roulatie naar de gemeenteraad, zodat uiteindelijk op 16 december de gemeenteraad een besluit kan nemen over dit beleidsdocument.

Concreet stappenplan

Tijdsbestek	**Stap**
Juli / Augustus 2021	Technische analyse
September 2021	Consultatie inwoners en organisaties
11 oktober 2021	Bijpraatsessie met de raad (extra bijeenkomst)
Medio oktober 2021	Opstellen besluitvormingsstukken
26 oktober 2021	College
1 december 2021	Commissie Ruimtelijke Zaken
16 december 2021	Raadsvergadering

Mogelijke opties
Bij de RES 1.0 zijn handreikingen meegegeven voor landschappelijke afwegingen en lokaal eigendom. Deze zouden één-op-één overgenomen kunnen worden in het beleid. Deze handreikingen zijn echter niet afgestemd op de Bernhezer situatie.

Inventarisatie risico's
Aan het aanwijzen van mogelijke locaties voor energieopwekking door middel van windturbines zitten risico's verbonden. Deze zijn met name maatschappelijk van aard en zitten met name in het lokale draagvlak voor windturbines op bepaalde locaties. De discussies die plaatsvonden en -vinden rondom de Duurzame Polder in onze buurgemeentes 's-Hertogenbosch en Oss zijn algemeen bekend. Inwonersparticipatie gedurende het gehele traject, vermindert de kans op het risico van draagvlakverlies.

Betrokken actoren
De gemeente Bernheze is primair zelf verantwoordelijk voor haar opgave in de RES. Wel stemmen we af met de omliggende gemeentes. Dit is ook de afspraak die we in de RES met elkaar hebben gemaakt. Indien nodig doen we dit op regioniveau met alle gemeentes in Noordoost Brabant. De provincie is een natuurlijke gesprekspartner, maar laat in haar omgevingsbeleid het primaat bij de gemeente. In de volgende alinea omschrijven we ook de betrokkenheid van inwoners en organisaties.

Communicatie en participatie
Bij de Transitievisie Warmte hebben we een fundament gelegd voor een netwerk van mensen die geïnteresseerd zijn in duurzaamheid. Vanuit dit fundament bouwen we verder aan een duurzaam netwerk van mensen in onze gemeente die mee willen denken en doen voor duurzame energie.

De uitwerking van de zoekgebieden voor wind en het beleid windenergie leent zich uitstekend voor inwonersparticipatie. Het onderwerp 'leeft' immers; ook onder onze inwoners. Bovendien zijn er meer dan voldoende (semi-)professionele partijen die zich ook over dit onderwerp willen uitspreken. Hen niet betrekken, zou direct leiden tot onvoldoende draagvlak voor het toekomstige beleid.

Het doel van dit participatietraject is het gezamenlijk creëren van een gedragen beleid en gedragen zoeklocaties voor windenergie. Zo betrekken we onze inwoners en organisaties aan de voorkant: bij het maken van beleid, in plaats van achteraf. We creëren dus geen draagvlak vóór beleid, maar maken beleid wat van zichzelf al lokaal draagvlak heeft.

Bestuurlijk opdrachtgever van dit project is het college, specifiek wethouder Wijdeven vanwege de portefeuille duurzaamheid. Hij vertegenwoordigt Bernheze ook in de Stuurgroep van de

Regionale Energiestrategie. Ambtelijk gezien ligt het primaat bij de beleidsadviseur duurzaamheid. Daarnaast zullen professionele, neutrale partijen betrokken worden als begeleider en verslaglegger van de gesprekken die met inwoners en stakeholders. Zo garanderen we neutrale beeldvorming.

We betrekken zoveel mogelijk inwoners.. Meer dan 100 inwoners hebben al aangegeven betrokken te willen worden bij het onderwerp duurzaamheid vanuit de Transitievisie Warmte. Deze personen nodigen we uit met een persoonlijke oproep. Daarnaast zorgen we voor algemenere kennisgeving door middel van meerdere publicaties in DeMooiBernhezerKrant en op sociale media.

Naast de inwoners hebben we ook belanghebbenden die we graag bij dit proces zouden willen betrekken. Met enkele van hen hebben we natuurlijke overlegmomenten zoals het partneroverleg, waarbij betrokkenen van diverse dorpsraden, kerncommissies en organisaties zijn aangesloten. Tijdens de natuurlijke overlegmomenten zorgen we voor ruimte voor het gesprek over het beleid windenergie.

De inwoners en belangenorganisaties willen we ook samenbrengen in een sessie volgens de werkvorm van het ‘burgerberaad’. Daarbij worden inwoners en belangenorganisaties bij elkaar aan tafel gezet in kleinere groepen, om binnen deze groepen met oplossingen of denkrichtingen te komen voor de plaatsing van windturbines in Bernheze. Hierbij is de insteek *hoe* en *waar* deze windturbines geplaatst zouden kunnen worden.

Concrete voorbeelden van overige belanghebbenden zijn: BECO, de samenwerkende ondernemersverenigingen SOB, IVN, BMF, maar ook organisaties ZLTO en stichting Tegenwind.

Informatie
De gemeenteraad wordt periodiek bijgepraat over dit proces. Het eerste moment is de extra raadsbijeenkomst op 11 oktober. De input van de gemeenteraad nemen we mee in het besluitvormingsproces. Planning is om op 16 december 2021 de gemeenteraad een besluit te laten nemen over het beleid windenergie.

Evaluatie
Na vaststelling door de raad, vragen we alle betrokkenen om op de inwonersparticipatie en het besluitvormingsproces terug te blikken. Wat ging goed en wat kan de volgende keer beter? Deze evaluatie en mogelijke leerlessen worden door het college vastgesteld en ter informatie aangeboden aan de gemeenteraad.

Bespreekpunten

1. Kan de commissie zich vinden in het geschetste proces?
2. Kan de commissie zich vinden in de voorgenomen participatievorm van coproductie? Heeft u hierbij wensen of aanvullingen?
3. Wanneer is er volgens u sprake van gedragen beleid?
4. In welke mate wil u de Handreikingen Overwegingskader Landschap en Lokaal eigendom gebruiken als leidraad voor het te ontwikkelen beleid windenergie?

Bijlagen:

- Bijlage 4 RES 1.0 Handreiking overwegingskader Landschap
- Bijlage 4a RES 1.0 Handreiking overwegingskader Landschap deel 1
- Bijlage 4a RES 1.0 Handreiking overwegingskader Landschap deel 2
- Bijlage 4b RES 1.0 Handreiking maatschappelijke kosten en baten
- Bijlage 5 RES 1.0 Handreiking 50% lokaal eigendom